

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Cob/232/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713213840
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5713213840.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Constulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Gr?sslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: U. Q., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom N. XXXX/X, XXX XX P. X., t.č. na neznámom mieste, zastúpenému opatrovníkom Mestom Martin, Nám S. H. Vajanského 1, 036 01 Martin, IČO: 00 316 792, v konaní o zaplatenie zmenkovej sumy 1.055,58 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 9C/238/2013-64 zo dňa 11.04.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 9C/238/2013-64 zo dňa 11.04.2014 v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku uplatneného nároku a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania **z r u š u j e a v r a c i a** vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú odmenu vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy, teda 3,52 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal.

Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca si žalobou proti žalovanej uplatnil právo na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 1.055,58 Eur, na zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.055,58 Eur od 19.04.2009 do zaplatenia, na zaplatenie 6 % úroku zo sumy 1.055,58 Eur od 25.08.2009 do zaplatenia, na zaplatenie zmenkovej odmeny vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 3,52 Eur, a na náhradu trov konania. Podľa žaloby žalobca ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 03.12.2008 na zmenkovú sumu 31.800,41 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku 0,25% denne od 19.04.2009. Zmenka je vistazmenkou, opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0,00 Eur. Návrh podal žalobca na tlačive „A“ návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4. ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Ako písomné dôkazy žalobca predložil originál zmenky, výpis z obchodného registra a plnomocnenstvo pre právneho zástupcu.

Okresný súd v zmysle čl. 5 odsek 2 Nariadenia doručoval žalovanému kópiu tlačiva (návrhu) spolu s vyplneným tlačivom „C“ na odpoveď. Žalovaný si zásielku prevzal a do 30-dní po doručení tlačiva neodpovedal. Okresný súd považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie, vzhľadom na skutočnosť, že bolo potrebné vykonať dôkaz a vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia. Okresný súd z originálu zmenky zistil, že bola vystavená žalovaným v Martine dňa 03.12.2008 na rad Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, na zmenkovú sumu 31.800,41 Eur so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 19.04.2009 a bola vystavená s doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov

od vystavenia“. Na zmenke je uvedený aj údaj čísla zmluvy 5182781. Na rube zmenky sa nachádza zápis: Namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., Praha, s podpisom Pohotovosť, s.r.o., Jaroslav Fuchs, konateľ. Z pripojeného exekučného spisu, sp.zn. 23Er/1166/2010 okresný súd zistil, že do neho bol pripojený rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp.zn. SR 17669/09 zo dňa 16.11.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.12.2009. Týmto rozsudkom bolo obchodnej spoločnosti Pohotovosť s.r.o. priznané plnenie proti žalovanému zo zmenky, a to v sume 1.055,58 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne od 19.04.2009 do zaplatenia, s úrokom 6% ročne zo sumy 1.055,58 Eur od 25.08.2009 do zaplatenia a náhrada trov rozhodcovského konania. Okresný súd Martin žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol, a to z dôvodu, že exekučný titul priznával nedovolené plnenie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, a zákonom nedovolené plnenie. Exekučný titul tiež nespĺňal podmienku materiálnej vykonateľnosti, t.j. presné určenie obsahu práv a povinností vrátane rozsahu plnenia a rozhodcovský súd sa nezaoberal postavením žalovaného ako spotrebiteľa a neaplikoval pre neho priaznivejšie ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z tohto uznesenia nevyplýva, že by exekučný súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka v úverovej zmluve je neplatná.

Okresný súd konštatoval, že žalobca predložil platnú zmenku, ktorá obsahuje všetky náležitosti zmenky podľa § 75 zákona zmenkového a šekového. Žalobca si uplatňuje nároky zo zmenky, ktoré sú tie isté, ako nároky, ktoré boli priznané remitentovi rozsudkom rozhodcovského súdu, s výnimkou nároku na zmenkovú odmenu vo výške 3,52 Eur. Okresný súd ohľadom zmenky konštatoval, že jej vystaviteľ určil predloženie zmenky na platenie v lehote 4 rokov od vystavenia. S ohľadom na určenie zmenkovej sumy zákonným úrokom tak, ako je požadované žalobcom v žalobe, a tiež z odôvodnenia rozsudku rozhodcovského súdu vyplýva, že remitent predložil žalovanej zmenku na platenie 25.08.2009. Okresný súd pri skúmaní podmienok konania zistil, že nároky z tej istej zmenky si prvý majiteľ ešte pred jej indosovaním uplatnil proti žalovanému a plnenie s výnimkou zmenkovej odmeny už bolo rozhodcovským rozsudkom priznané. Podľa § 35 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní má doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Podľa okresného súdu táto skutočnosť bráni tomu, aby vec mohol opätovne prejednať. Okresný súd pritom prihliadal na uznesenie exekučného Okresného súdu Martin, ktorý sa rozhodcovským rozsudkom zaoberal ako exekučným titulom, a nevytkol mu vadu, spočívajúcu v neplatnosti rozhodcovskej doložky. Exekučný súd tak právomoc rozhodcovského súdu nespochybnil. Zmenka bola indosovaná až po splatnosti, t.j. po uplynutí lehoty na protest, a preto má podľa § 20 ods. 1 druhá veta zákona zmenkového a šekového indosament len účinky obyčajného postúpenia. Žalobca tak nie je originálnym nadobúdateľom práv zo zmenky, ale iba vstúpil do práv indosanta - Pohotovosť s.r.o., Bratislava. O nárokoch majiteľa zmenky v časti požadovanej zmenkovej sumy, úroku vo výške 0,25 % denne a úroku vo výške 6 % ročne ak už bolo právoplatne rozhodnuté rozhodcovským súdom, tak toto rozhodnutie bráni tomu, aby súd proti tomu istému zmenkovému dlžníkovi opätovne priznal plnenie. Okresný súd preto žalobu v zmysle čl. 4 ods. 4 Nariadenia ako neprípustnú v časti zamietol a žalobcovi priznal len nárok na zaplatenie zmenkovej odmeny podľa § 48 ods. 1 zákona zmenkového a šekového v sume 3,52 Eur. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP s tým, že žalovaný bol v konaní proti žalobcovi prevažne úspešný, a preto by mu patrila náhrada trov konania. Keďže žalovanému trovy nevznikli, okresný súd jej ich náhradu proti žalobcovi nepriznal.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil tým, že konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca uviedol, že žalovaná súdu nedoručila žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3 alebo 6 Nariadenia, a preto bol okresný súd povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ktorý ustanovuje povinnosť súdu vydať rozsudok o pohľadávke bez nariadenia pojednávania vždy, ak sa súdu nedoručila odpoveď žalovaného. Prvostupňový súd v odôvodnení uvádza, že vykonal dokazovanie okrem iného oboznámením sa s exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca, a podľa dostupných informácií ani žalovaná, však dokazovanie exekučným spisom či ďalšími listinami nenavrholi. Podľa § 120 OSP je pritom dokazovanie v sporovom konaní ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré navrhli účastníci. Žalobca ako dôkaz o svojich nárokoch predložil platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Zb., čím jasne, úplne a zrozumiteľne preukázal svoje právo

na úhradu zmenkovej sumy a príslušenstva. Zo strany žalobcu neboli vznesené žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov. Vo veci tak mal okresný súd rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy len z predloženej zmenky. Okresný súd pritom v rozsudku svoj postup vôbec nezdôvodnil. Žalobca predložil zmenku, ktorá inkorporuje v listine ako takej právo žalobcu. Žalovaný mohol podľa Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke. Ak tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením.

K záveru okresného súdu ohľadom skutočnosti, že zmenka už bola uplatnená v rozhodcovskom konaní žalobcu uviedol, že podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 M Cdo 9/2012 „v prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku res iudicata“. Podľa žalobcu tento záver najvyššieho súdu nie je možné limitovať len na zisťovanie v rámci exekučného konania. Záver o nulitnosti a ničotnosti rozhodnutia nemá priamy vzťah k exekučnému konaniu. Je bezvýznamné, či k záveru o nulitnosti rozhodcovského rozsudku dospel exekučný súd alebo nie a aj v tomto konaní je súd oprávnený sa sám vyporiadať s otázkou nulitnosti rozhodcovského rozsudku, ako s predbežnou otázkou. Najvyšší súd ďalej dodáva, že „aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci neúčinnosť, a teda nezákonnosť tohto exekučného titulu“. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v uznesení sp.zn. 6Cdo 1/2012, podľa ktorého „rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne“. Žalobca poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 146/2011, podľa ktorého „ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná“. Podľa žalobcu tak z uvedeného vyplýva, že súdy sú povinné prihliadať na neplatnú rozhodcovskú doložku a vyvodiť záver, že rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky je nulitným právnym aktom majúcim účinky paaktu. Rovnaký záver, avšak vo vzťahu k rozhodnutiu orgánu štátnej správy, vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. IV. ÚS 78/2011, podľa ktorého všeobecné súdy boli v rámci exekučného konania oprávnené aj mimo rámca správneho súdnictva skúmať správne rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul, a to práve len z hľadiska, či nejde o správne rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky. Toto oprávnenie exekučných súdov podľa názoru ústavného súdu nebolo žiadnym spôsobom limitované uplynutím lehôt na preskúmanie správneho rozhodnutia v rámci správneho súdnictva“. Žalobca poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10CoE 308/2011, podľa ktorého nulitný (z hľadiska práva neúčinný) titul žiadnu prekážku následného prejednania a rozhodnutia veci všeobecným súdom nepredstavuje. Žalobca tak uzavrel, že rozhodcovský rozsudok, ktorý bol uplatnený v exekučnom konaní, je nulitným právnym aktom, ktorý nevyvoláva žiadne právne účinky, a je nutné naň nazerať, akoby neexistoval. Neexistujúci právny akt nemôže zakladať prekážku res iudicatae, a preto bol okresný súd povinný na túto nulitnosť prihliadnuť a uplatnený nárok zo zmenky riadne prejednať. Okresný súd Bratislava V v právne zhodnej veci, pod sp.zn. 1CbZm 138/2013 vo veci totožného žalobcu ale odlišného žalovaného, rozhodol tak, že skorší rozhodcovský rozsudok vydaný na základe totožnej zmenky považoval za nulitný a za taký, ktorý nepredstavuje prekážku veci rozhodnutej a veci meritórne prejednal.

K zisteniu okresného súdu o indosovaní zmenky po uplynutí lehoty na protest, žalobca uviedol, že tento záver okresného súdu nemá opodstatnenie, nakoľko v zmysle § 20 ods. 2 zákona zmenkového a šekového, dokiaľ sa nepreukáže opak, predpokladá sa, že nedatovaný indosament bol na zmenku napísaný pred uplynutím lehoty na protest. Indosament na predloženej zmenke neobsahuje dátum, a

teda ide o nedatovaný indosament a je potrebné aplikovať zákonnú prezumpciu, že indosament bol vykonaný pred uplynutím lehoty na protest. Ak by žalovaný dátum vykonania indosamentu namietal, musí znášať aj dôkazné bremeno svojich tvrdení. Žalovaný pritom takúto námietku v konaní ani len neformuloval, pričom súd nie je oprávnený za žalovaného vznášať či formulovať námietky a prípadne za žalovaného navrhnuť dokazovanie skutočností, ktoré môžu byť v jeho prospech. Okresný súd bez návrhu žalovaného, na ťarchu žalobcu, vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo napísanie indosamentu po uplynutí lehoty na protest, pričom okresný súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností tak, aby získal podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky, pričom žiadne dôkazy v prospech pohľadávky nevykonal, čím neobjektívne podporil žalovaného v konaní. Takéto konanie súdu je v právnom štáte neprijateľné a predstavuje zásah do práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobca potom žiadal napadnutý rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že bude návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi bude priznaná náhrada trov konania.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Krajský súd sa pri posudzovaní dôvodnosti žalobcom podaného odvolania oboznámil s obsahom spisového materiálu. Zistil, že žalobca uplatnil nárok na zaplatenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmenky vystavenej žalovaným, a to postupom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalobca v tomto návrhu opísal rozhodujúce skutočnosti ohľadom vzniku zmenkovej pohľadávky voči žalovanej a predložil originál zmenky, na základe ktorej uplatňuje právo. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu považuje krajský súd za potrebné citovať príslušné ustanovenia Nariadenia a s ohľadom na charakter uplatneného nároku, tiež príslušné ustanovenia zákona č. 191/1950 Zb., zákon zmenkový a šekový.

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods. 2 Nariadenia, po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 Nariadenia, odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods. 6 Nariadenia, akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia, do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 191/1950 Zb.“ alebo „ZZŠ“), vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust., úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust., úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobstaranosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods. 1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa § 20 ods. 1 cit. zák., indosament po zročnosti zmenky má rovnaké účinky ako indosament pred zročnosťou. Ale ak bola zmenka indosovaná až po proteste pre neplatenie alebo po uplynutí lehoty na protest, má indosament len účinky obyčajného postúpenia.

Podľa § 44 ods. 3 cit. zák., protest pre neplatenie musí byť urobený, ak ide o zmenku sročnú určitého dňa alebo v určitý čas po dáte vystavenia alebo po videní, v niektorý zo dvoch pracovných dní, nasledujúcich po dni sročnosti. Pri zmenke na videnie musí byť urobený protest pre neplatenie v rovnakých lehotách, aké sú určené v predchádzajúcom odseku na protest pre neprijatie.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods. 1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;

3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že okresný súd zaslal žalovanému tlačivo na odpoveď v zmysle čl. 5. ods. 2 a 3 Nariadenia. Žalovaný v Nariadení stanovenej lehote 30-tich dní na nárok uplatnený žalobcom neodpovedal. V takomto prípade mal okresný súd postupovať podľa čl. 7. bod 3 Nariadenia a v dôsledku nedoručenia odpovede dotknutej strany (žalovanej), mal v lehote podľa čl. 5 ods. 3 alebo 6 vydať rozsudok o uplatnenej pohľadávke žalobcu. I napriek tomu, že žalovaný v stanovenej lehote neodpovedal a neuplatnil žiadne námietky voči nároku uplatnenému žalobcom, okresný súd rozhodol o pripojení spisu Okresného súdu Martin sp.zn. 23Er 1166/2010 a z neho oboznámil na pojednávaní uskutočnenom dňa 11.04.2014 doklady, a to návrh na vykonanie exekúcie, zmluvu o úvere, kópiu zmenky, rozhodcovský rozsudok a uznesenie, ktorým bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá. Keďže žalovaný k uplatnenému nároku nevzniesol žiadne relevantné skutočnosti, mal okresný súd v zmysle Nariadenia vychádzať z uplatneného nároku zo zmenky a vo veci rozhodnúť bez vykonávania dokazovania a bez pripájania exekučného spisu. Ustanovenie čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje koncentračnú zásadu, ktorá má ten dôsledok, že v prípade pasivity žalovanej strany, ktorá napriek riadnemu doručeniu návrhu nedoručí v Nariadení stanovenej lehote súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom, a teda nevykonáva dokazovanie uvedené v čl. 7 ods. 1 Nariadenia. Tento záver vyplýva z prvej vety čl. 7 ods. 1 Nariadenia, ktorý podmieňuje vykonávanie uvedených dôkazov dorúčením odpovede žalovanej strany. Vykonávanie dôkazov pritom upravuje čl. 9 Nariadenia s tým, že súd je povinný určiť spôsob a rozsah vykonania dôkazov potrebných na rozhodnutie, a to podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Zo spisového materiálu ani z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu nie je zrejmé, akým spôsobom okresný súd určil spôsob a rozsah vykonávania dôkazov vyplývajúcich z pripojeného exekučného spisu.

V tomto prípade podľa názoru krajského súdu neboli naplnené ani predpoklady pre vykonanie dôkazov nad rámec dôkazných návrhov účastníkov konania podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p. Žalobca v danom prípade jasne, úplne a zrozumiteľne v tlačive A uplatnil práva zo zmenky a uviedol, že nie je pôvodným majiteľom zmenky, ale je indosatárom. Vo vzťahu k týmto tvrdeniam žalobcu nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie s výnimkou oboznámenia sa s predloženou zmenkou. Dokazovanie okresným súdom nebolo vykonávané ani vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného, ktorý sa vo veci nevyjadril. Okresný súd napriek tomu vykonával dokazovanie úverovou zmluvou a ďalšími listinami získanými z exekučného spisu, ktoré pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom neboli nevyhnutné, nakoľko na posúdenie a rozhodnutie o takomto nároku postačovala samotná v origináli predložená zmenka.

Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že sa jedná o žalobcom predloženú zmenku, ktorá je platná a ktorá obsahuje všetky náležitosti požadované ust. čl. I § 75 ZZŠ pre vlastnú zmenku. So záverom okresného súdu, podľa ktorého rozhodcovský rozsudok, ktorý je súčasťou uvedeného exekučného spisu Okresného súdu Martin, predstavuje pre prejednávajúcu vec prekážku v rozhodnutej veci, sa však krajský súd nestotožnil.

Krajský súd vo všeobecnosti poukazuje na charakter prekážky právoplatne rozsúdenej veci (*res iudicatae*). Absencia tejto neodstrániteľnej prekážky patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia v každom štádiu konania vedie bez ďalšieho k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva

vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Nie je pritom významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, či už kladne alebo záporne, tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

Okresný súd podľa ust. § 35 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok bráni tomu, aby tá istá vec bola opätovne prejednaná. K tomuto záveru dospel s poukazom na uznesenie exekučného Okresného súdu Martin, ktorý rozhodcovskému rozsudku nevytkol vadu, spočívajúcu v neplatnosti rozhodcovskej doložky. Krajský súd pritom poukazuje na skutočnosť, že otázkou neplatnosti rozhodcovskej doložky sa okresný súd nezaoberal, a to napriek tomu, že právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 11.04.2014 po oboznámení s obsahom exekučného spisu vrátane predmetného rozhodcovského rozsudku označil rozhodcovský rozsudok za nulitný právny akt z dôvodu, že bol vydaný na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je neplatná. K tejto námietke žalobcu okresný súd nezauljal žiadne stanovisko. V zmysle ustálenej judikatúry, ktorú citoval aj žalobca v ním podanom odvolaní: „v prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku res iudicata“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6M Cdo 9/2012). Obdobný záver vyplýva aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo 1/2012 a 3Cdo 146/2011. V týchto rozhodnutiach najvyšší súd konštatoval, že v exekučných konaniach je potrebné zaoberať sa otázkou, či rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci nie je v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne s tým, že ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovský súd vec nemohol prejednať a ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Krajský súd je toho názoru, že otázkou právomoci rozhodcovského súdu vydať predmetné rozhodcovské rozhodnutie, je potrebné, s ohľadom na námietku žalobcu, zaoberať sa aj v prebiehajúcim súdnom konaní bez ohľadu na skutočnosť, že sa nejedná o konanie exekučné. V prejednávanom prípade Okresný súd Martin v uznesení sp.zn. 23Er/1166/2010 konštatoval rozpor exekučného titulu so zákonom z dôvodu, že exekučný titul priznával nedovolené plnenie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, a tiež z dôvodu, že exekučný titul nespĺňal podmienku materiálnej vykonateľnosti, teda presné určenie obsahu práv a povinností vrátane rozsahu plnenia. Exekučný súd sa tak nezaoberal otázkou, či v danej veci bola medzi oprávneným a povinným uzatvorená platná rozhodcovská zmluva či už vo forme samostatnej zmluvy alebo vo forme platnej rozhodcovskej doložky.

Krajský súd je toho názoru, že posúdiť otázku, či predmetný rozhodcovský rozsudok zakladá prekážku veci rozhodnutej alebo nie, nie je možné len na základe odôvodnenia uznesenia, ktorým exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu vyplýva, že okresný súd považoval rozsudok rozhodcovského súdu za okolnosť zakladajúcu prekážku rozhodnutej veci práve z dôvodu, že exekučný súd v spomínanom uznesení exekučnému titulu nevytkol vadu, spočívajúcu v neplatnosti rozhodcovskej doložky. Posúdenie prekážky rozhodnutej veci tak zo strany okresného súdu vychádzalo výlučne z okolnosti, či sa exekučný súd touto otázkou v exekučnom rozhodnutí zaoberal alebo nie, pričom okresný súd konštatoval, že ak exekučný súd túto otázku vôbec neriešil, nebola právomoc rozhodcovského súdu spochybnená. S takýmto právnym posúdením sa však nie je možné stotožniť. Postavenie účastníkov by v zmysle tohto posudzovania okresným súdom bolo závislé len od skutočností, či sa v exekučnom konaní exekučný súd zaoberal alebo nezaoberal otázkou, či rozhodcovský súd mal vo veci právomoc rozhodovať, pričom okresný súd zo skutočností, že sa exekučný súd touto otázkou nezaoberal, dospel k záveru, že právomoc spochybnená nebola. Právne postavenie účastníkov by tak v zmysle tohto ponímania bolo závislé výlučne od toho, či exekučný súd otázku právomoci rozhodcovského súdu v uznesení, ktorým zamietol žiadosť o vydanie poverenia, riešil alebo neriešil. Krajský súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že ak otázka právomoci rozhodcovského súdu v predmetnom exekučnom uznesení nebola vôbec riešená, znamená to, že právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť nebola spochybnená.

V prejednávanej veci okresný súd konštatoval, že rozsudkom stáleho rozhodcovského súdu sp.zn. SR 17669/09 zo dňa 16.11.2009 bola vo veci založená prekážka rozhodnutej veci, nakoľko daný rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.12.2009. Krajský súd uvádza, že tento

rozhodcovský rozsudok mohol nadobudnúť právoplatnosť iba za predpokladu, že bola daná právomoc rozhodcovského súdu pre jeho vydanie, teda za predpokladu, že bola uzavretá rozhodcovská zmluva medzi spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., Bratislava a žalovanou, a to buď vo forme osobitnej zmluvy alebo vo forme rozhodcovskej doložky (§ 3, § 4 zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní). Nie je možné akceptovať taký rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, nakoľko by išlo o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal existenciu rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovský rozsudok prevzal a nevyužil možnosť domáhať sa jeho zrušenia žalobou podanou na príslušnom súde, je v takomto prípade irelevantná (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 146/2011). Ak by rozhodcovská doložka bola neplatná, rozhodcovský súd by vôbec nemal právomoc na vydanie rozhodcovského rozsudku a tento rozhodcovský rozsudok by bol tzv. paaktom, ktorý nemohol založiť prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

Krajský súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že z uznesenia Okresného súdu Martin sp.zn. 23Er/1166/2010 nepochybne vyplýva, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia bola právoplatne zamietnutá, a to z dôvodu, že predmetný rozsudok rozhodcovského súdu vydaný pod sp.zn. SR 17669/09 bol posúdený ako exekučný titul priznávajúci nedovolené plnenie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, a tiež z dôvodu, že exekučný titul nespĺňal podmienku materiálnej vykonateľnosti, t.j. presné určenie obsahu práv a povinností, vrátane rozsahu plnenia. Pri posudzovaní otázky vykonateľnosti súdneho alebo iného rozhodnutia je potrebné aspekt vykonateľnosti rozhodnutia skúmať z dvoch hľadísk. Jednak z hľadiska, či takéto rozhodnutie je vykonateľné po formálnej stránke (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom takéto rozhodnutie bolo vydané) a jednak z hľadiska, či takéto rozhodnutie je vykonateľné po materiálnej stránke (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jeho určitosti, zrozumiteľnosti, presnosti označenia subjektov práv a povinností a vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má vykonať). Krajský súd je toho názoru, že okrem posudzovania skutočnosti, či orgán, ktorý v danom prípade rozhodcovský rozsudok vydal, mal na takéto konanie a vydanie takéhoto rozsudku právomoc, je potrebné skúmať tiež otázku, či takýto rozsudok je materiálne vykonateľný. Za ničotné rozhodnutia vo všeobecnosti možno považovať také rozhodnutia, ktorých vady sú tak závažné, že sa nemôže uplatniť prezumpcia ich správnosti. Bude tomu tak napr. v uvádzanom prípade vydania rozhodnutia vecne absolútne nepríslušným orgánom, teda orgánom, ktorý na jeho vydanie nemal právomoc (napr. rozhodnutie vydané rozhodcovským súdom bez platnej rozhodcovskej zmluvy či rozhodcovskej doložky). Za ničotné rozhodnutie však možno označiť aj také rozhodnutie, ktoré trpí tak vážnymi vadami, v dôsledku ktorých je toto rozhodnutie nevykonateľné. Nevykonateľné rozhodnutie medzi účastníkmi nezakladá stav vyriešenia skutočností medzi nimi sporných, takéto rozhodnutie nemôže byť podkladom pre prípadný nútený výkon práv a povinností (exekúciu), a preto ani nemožno konštatovať, že by sa takýmto právoplatným, avšak nevykonateľným rozhodnutím vo veci rozhodlo. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej má brániť tomu, aby vec, o ktorej už právoplatne bolo rozhodnuté, bola opätovne prejednávaná. Táto prekážka vyplýva z materiálnej právnej moci rozsudku, ktorého všeobecnou vlastnosťou je, aby právna vec bola právoplatným rozsudkom autoritatívne vyriešená zásadne definitívnym a nezmeniteľným spôsobom. Ak rozsudok rozhodcovského súdu bol právoplatným rozhodnutím exekučného súdu vyhlásený za nespôsobilý podklad pre vedenie exekúcie na základe jeho nevykonateľnosti, tak nemožno dospieť k záveru, že by právna vec bola takýmto rozsudkom definitívnym a nezmeniteľným spôsobom vyriešená, nakoľko z takéhoto rozsudku neplynú žiadnemu z účastníkov rozhodcovského konania žiadne práva ani povinnosti. V prejednávanom prípade exekučný súd ohľadom rozhodcovského rozsudku dospel k záveru, že exekučný titul je v celom rozsahu nevykonateľný, a preto na jeho podklade nemožno viesť exekúciu, a to ani čiastočne. Takýto rozhodcovský rozsudok podľa názoru krajského súdu nemohol založiť prekážku veci rozhodnutej z dôvodu, že takýmto rozsudkom právna vec nebola vyriešená definitívnym spôsobom, takýmto rozhodnutím nedošlo k naplneniu účelu a zmyslu súdneho konania, nedošlo k vyriešeniu medzi účastníkmi sporných otázok a účastníkom takéhoto konania nebola poskytnutá relevantná ochrana ich práv a oprávnených záujmov.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu ohľadom záveru okresného súdu o indosovaní zmenky až po uplynutí lehoty na protest s tým, že takýto záver súdu prvého stupňa nemá opodstatnenie, krajský súd poukazuje na údaje o uplatnenej pohľadávke, ktoré v tlačive A v bode 8.1 návrhu uviedol samotný žalobca. Žalobca v tomto návrhu tvrdil, že zmenku k zaplateniu žalovanej predložil indosant, ktorým bola spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. S ohľadom na skutočnosť, že sa jednalo o vistazmenku, ktorá nadobudla splatnosť práve jej predložením dlžníkovi, tak možno z údajov tvrdených samotným žalobcom

konštatovať, že v čase, kedy zmenka nadobudla splatnosť, bol jej majiteľom indosant, teda spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. Nakoľko samotný žalobca žiadal priznať zákonný 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy od 19.04.2009, možno zrejme deň 19.04.2009 považovať za deň, kedy bola indosantom zmenka predložená žalovanému na zaplatenie. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., ako to vyplýva z obsahu pripojeného exekučného spisu, pritom ešte v roku 2011 uplatňovala právo na zaplatenie zmenkovej sumy voči žalovanému vo svojom mene, jednak v rozhodcovskom konaní a jednak v exekučnom konaní na Okresnom súde Martin. V konaní bolo možné vyvodiť z údajov samotného žalobcu, že zmenka bola zrejme indosovaná až po splatnosti a po uplynutí lehoty na protest podľa § 44 ZZŠ. Indosáciou zmenky tak žalobca nadobudol práva odvodené od jeho právneho predchodcu, teda od predchádzajúceho majiteľa zmenky. Krajský súd však zároveň konštatuje, že žalovaný v konaní žiadne námietky voči uplatnenej pohľadávke žalobcu nevzniesol a bez námietky žalovaného je skúmanie tejto otázky pre posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu irelevantné.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým vo zvyšku uplatneného nároku okresný súd žalobu zamietol, a tiež v závislom výroku o náhrade trov prvostupňového konania a podľa § 221 ods. 2 OSP vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Bude úlohou okresného súdu zaoberať sa otázkou, či rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je platná a či tak rozhodcovský súd mal právomoc na vydanie rozhodcovského rozsudku. S prihliadnutím na právne záväzný názor krajského súdu, v zmysle ktorého nevykonateľný rozhodcovský rozsudok prekážku veci rozhodnutej v zmysle ust. § 159 ods. 3 OSP nezakladá, okresný súd opätovne posúdi žalobcom uplatnený nárok v časti, kde z dôvodu prekážky rozhodnutej veci pôvodne uplatnený návrh žalobcu zamietol. Okresný súd bude pritom vychádzať z aktuálneho stavu konania, v rámci ktorého žalovaný v Nariadením stanovenej lehote neuplatnil žiadne námietky voči uplatnenému nároku žalobcu. Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov krajského súdu.

Podľa § 226 OSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

O trovách tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci (§ 224 ods. 3 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.